

Ro og idyl ved Enrumdam. Foto: Københavns Amt

12 På vandretur Vedbæks landsteder

Turen går forbi et udvalg af de gamle landsteder langs Vedbæk Strandvej. I 1700- og 1800-tallet opsøgte det københavnske aristokrati den friske luft i landskabet omkring det lille fiskersamfund, byggede storslåede villaer og levede et overdådigt liv med stor selskabelighed. Vedbæks fiskere oplevede således hver sommer, hvordan Europas kongefamilier og den russiske zarfamilie ankom som gæster.

A Bakkehuset blev i 1811 købt af bankmand og skibsreder Lauritz Nicolai Hvidt og kom til at danne rammen om familiens sommerliv i over 100 år. I 1915 overtog den hovedrige vekselerer Johan Levin ejendommen. Han opførte den nuværende villa og anlagde en storslået park. Kun få spor fra Levins park er tilbage: Spejldammen og søen med den kinesiske bro, som anes mellem villahaverne. Bakkehuset er i dag aktivitetscenter og ejet af Søllerød Kommune.

B Stenene i strandkanten er spor efter en **anløbsbro**. Hér lagde landets første dampskib til, indsat på ruten i 1819 og ejet af Hvidt fra Bakkehuset. Ruten København-Helsingør eksisterede frem til 1925 og sparede gennem 1800-tallet de mange sommergæster for den støvede tur ad Strandvejen.

C Miramara hørte i slutningen af 1700-tallet til Enrum. I begyndelsen af 1800-tallet overtog toldvæsenet ejendommen og indrettede den til toldsted, for at komme et tiltagende smugleri til livs. Efter skiftende ejere opførte klædefabrikant William Salomonsen i 1887 det nuværende Miramara. De synlige spor fra fortiden er de firkantede fundamenter i murens hjørner efter toldstedets to tårne, som blev benyttet til toldgods. I dag er huset privatejet.

D Enrum er det største og ældste landsted ved Vedbækkysten. Det første Enrum blev opført i 1731 af den kgl. kammertjener Georg Chr. Jakobi på jord lejet af kongehuset. En senere ejer var storkøbmand Conrad Alexander de Tengnagel, der købte Enrum af kronen. Tengnagel var en levemand, der elskede kunst, teater og musik. Han var kendt for sine livlige selskaber. Tengnagel lod et nyt Enrum opføre og anlagde en storslået stemningspark. I 1845 købte lensgreve Chr. Danneskiold-Samsøe fra Gisselfeld stedet og opførte det nuværende Enrum i engelsk stil. Lensgreven opholdt sig på Enrum hver sommer, hvor kongefamilien og den russiske zarfamilie var blandt husets gæster. I dag er Enrum firmadomicil.

E Enrum Park blev, sammen med det karakteristiske terrasseanlæg, anlagt af Tengnagel i tidens svulstige, sentimentale stil, som var et opgør med barokkens strenge linjer. Naturligt voksende

træer, søer og rislende vandløb skulle stemme sindet til ro og idyl. Vaser, figurer og mindesmærker, pavilloner og miniaturefæstninger, grotter og eneboerhytter skulle overraske og forundre. Under Danneskiold-Samsøes ejerskab blev parken renoveret i 1800-tallets romantiske stil, hvor naturen var fremherskende og de fleste attrapper barberet væk. Den del af parken, som nu er skov er forpagtet af Jægersborg Skovdistrikt.

F Tengnagel rejste monumentet ”**Karl 12.s Kilde**”, som minde om dengang svenskekongen forsynede sig med vand fra kilden, efter at have landsat sin hær på Humlebæks kyst i år 1700. Kilden leverede vand til Enrums husholdning, men er i dag udtørret.

G Ruinen og muren er resten af Danneskiold-Samsøes **orangeri, drivhus og mistbænke**, der blev nedlagt omkring 1930.

H Enrumdam er den største sø langs Strandvejen. Dens idyl giver et billede af den tidligere parks romantiske natur.

I Rolighed var oprindeligt et stort, smukt træhus, opført i 1794 som sommerresidens for den norske embedsmand Carsten Anker. I 1855 blev huset solgt til Ludvig Grøn, der var indehaveren af Københavns første stormagasin, Det Grønne Handelshus. Rolighed var derefter i familiens eje indtil 1958. Den nuværende villa blev opført som helårsbolig i 1927. I dag er Rolighed kursuscenter.

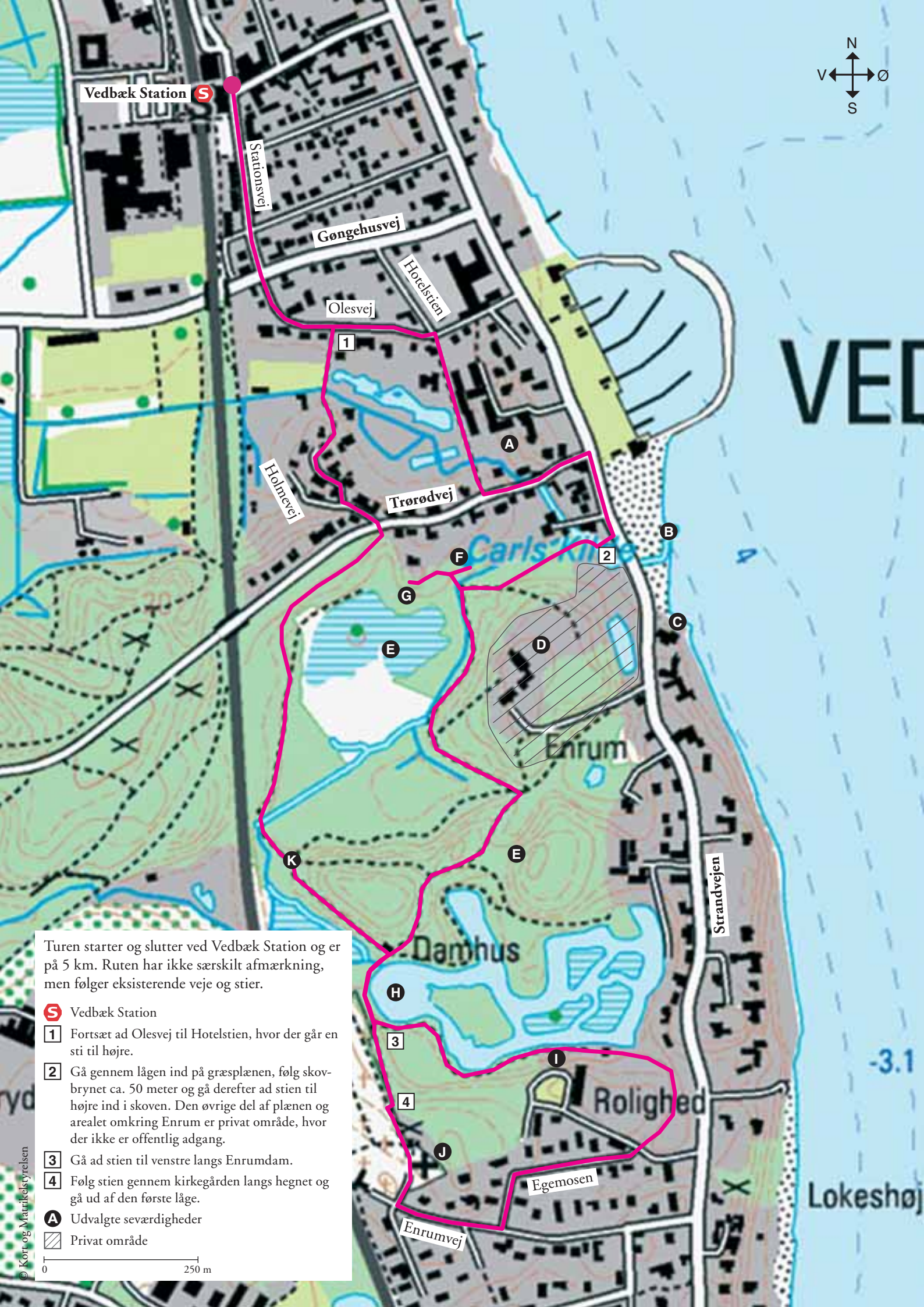
J Vedbæk Kirke blev i 1923 sognekirke. Den var bygget som kapel i 1871, finansieret af Hvidt familien fra Bakkehuset og Grøn familien fra Rolighed.

K Wevers Vase er ét af Tengnagels monumenter, rejst til minde om vennen og kompagnonen Casper Wilhelm Wever.

Folderen er udarbejdet af Københavns Amt, 2005. Revideret 2006.
Yderligere eksemplarer kan rekvireres på tlf.: 4322 2222 eller
e-mail: tekniskforvaltning@kbhamt.dk. Websted: www.kbhamt.dk

Tryk: Princo Paritas

Vedbæk Station **S**

Stationsvej

Gøngehusvej

Olesvej

Hotelstien

1

Holmervej

Trørødvej

A

F

2

B

G

E

D

C

Enrum

K

E

Strandvejen

Turen starter og slutter ved Vedbæk Station og er på 5 km. Ruten har ikke særskilt afmærkning, men følger eksisterende veje og stier.

- S** Vedbæk Station
- 1** Fortsæt ad Olesvej til Hotelstien, hvor der går en sti til højre.
- 2** Gå gennem lågen ind på græsplænen, følg skovbrynet ca. 50 meter og gå derefter ad stien til højre ind i skoven. Den øvrige del af plænen og arealet omkring Enrum er privat område, hvor der ikke er offentlig adgang.
- 3** Gå ad stien til venstre langs Enrumdam.
- 4** Følg stien gennem kirkegården langs hegnet og gå ud af den første låge.

- A** Udvalgte seværdigheder
- Privat område

0 250 m

-3.1

Lokeshøj

Rolighed

Egemosen

Enrumvej

J

H